

# **Samarbeidsavtale areal- og transportutvikling i arendalsregionen**

## **1. Parter i avtalen**

Denne samarbeidsavtalen om areal- og transportutvikling i arendalsregionen er inngått mellom følgende parter:

Arendal kommune

Froland kommune

Grimstad kommune

Tvedestrand kommune

Agder fylkeskommune

Statens vegvesen

Jernbanedirektoratet og Agder kollektivtrafikk inviteres inn som samarbeidspartnere. Statsforvalteren i Agder inviteres inn i arbeidet som observatør.

## **2. Bakgrunn for avtalen**

Arendal, Grimstad, Froland og Tvedestrand har et felles bo- og arbeidsmarked med høy grad av pendling mellom kommunene. Det betyr at innbyggerne i den ene kommunen påvirkes av det som skjer i den andre kommunen. Arendalsregionen har opplevd høy vekst i antall innbyggere de siste årene, og veksten forventes å fortsette. For at regionen skal fortsette å vokse og samtidig framstå attraktiv for innbyggere og næringsliv, er det nødvendig å stå sammen om å sikre en utvikling som ivaretar arealutvikling og transportsystemene på tvers av kommunene. Areal- og transportpolitikken er viktig for å styrke arendalsregionens attraktivitet og konkurransekraft og for å nå nasjonale, regionale og lokale klima-, transport- og arealmål.

Arendalsregionen har et felles utfordringsbilde med endringer i befolkningssammensetning, utfordringer knyttet til folkehelse og levekår, spredt bosetning, økning i biltrafikk og lav sykkel- og kollektivandel. I deler av regionen er kollektivtilbudet mindre tilgjengelig og det er tidvis lite korrespondanse mellom båtruter og buss. Enkelte veistrekninger har store utfordringer knyttet til støy og trafiksikkerhet.

Areal- og transportpolitikken formes av stat, fylkeskommune og kommune. Samordning av forvaltningsnivåenes planer vil kunne sikre helhetlige løsninger, økt forutsigbarhet og legge grunnlag for en langsiktig politikk.

### **3. Hensikt med avtalen**

Regional areal- og transportplan for arendalsregionen ble vedtatt av kommunene og fylkeskommunen i 2019. Hensikten med denne avtalen er å beskrive, formalisere og avklare forpliktelser i samarbeidet mellom partene i ATP-samarbeidet for arendalsregionen. Samarbeidet etableres som et gjensidig forpliktende partnerskap mellom stat, fylke og kommunene med mål om at arendalsregionen skal vokse og utvikle seg til en attraktiv og bærekraftig region. Samarbeidet skal bidra til samordning av areal- og transportutviklingen, og oppfølging av lokale, regionale og nasjonale mål.

### **4. Hovedprinsipper for samarbeid**

Partene i denne avtalen inngår et langsiktig samarbeid om en felles areal- og transportutvikling som skal sikre en mer konkurransedyktig og bærekraftig region. Regional areal- og transportplan for arendalsregionen legges til grunn for arbeidet.

Samarbeidet skal bygge på følgende prinsipper:

- Gjensidighet og likeverdighet.
- Konsensus skal legges til grunn for anbefalinger og tilrådninger.
- Forslag til konkrete tiltak og planer som utarbeides og tilrås skal bygge opp under målene som er definert under denne avtalen.

De statlige etatene deltar i samarbeidet i kraft av sin sektorkompetanse. I de tilfeller der samarbeidet uttaler seg til statlige planprosesser vil statsetatene ikke være en del av uttalelsen.

### **5. Mål for samarbeidet**

Hovedmålet for areal- og transportsamarbeidet i arendalsregionen er å utvikle en attraktiv og bærekraftig region. Videre skal samarbeide stimulere til en samfunnsutvikling som er klimavennlig, fremmer folkehelse, bedrer trafiksikkerhet og legger til rette for god utvikling av regionens byer og tettsteder.

Det nasjonale målet om nullvekst i personbiltrafikken legges til grunn for arbeidet i ATP-arendalsregionen: *I byområdene skal klimagassutslipp, kø, forurensing og støy reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten skal tas med kollektivtransport, sykling og gange.*

Samarbeidet skal bidra til (ikke uttømmende):

- Sikre et kunnskapsbasert beslutningsgrunnlag for folkevalgte i kommunene og fylkeskommunen og bidra til helhetlige løsninger og økt gjennomføringskraft.

- Øke trafikksikkerheten til alle trafikanter og bidra til 0-visjonen om antall drepte og hardt skadde i trafikken.
- Øke bevissthet i befolkningen om egne valgmuligheter. Flere innbyggere som kan, skal velge å sykle, gå eller reise kollektivt.
- Utvikle et effektivt kollektivtilbud innenfor gitte rammer. Her inngår løsninger med innfartsparkeringer, ny teknologi og kombinasjonsreiser.
- Legge til rette for at man kan komme i posisjon til eksterne midler, men kommunene vil avstå fra å innføre bompenger.

## **6. Organisering**

ATP-arendalsregionen organiseres med likeverdig representasjon mellom stat, fylke og de fire kommunene. Arbeidet organiseres med en styringsgruppe og en administrativ gruppe. Den administrative gruppa ivaretar sekretariatsfunksjonen. Styringsgruppa kan opprette referansegrupper og tematiske arbeidsgrupper etter behov.

### **Styringsgruppe**

Styringsgruppa skal bestå av en representant fra posisjonen (fortrinnsvis ordfører) og en fra opposisjonen fra hver av kommunene og fylkeskommunen, samt representant fra Statens vegvesen. Fylkesordfører leder styringsgruppa. Statsforvalteren i Agder, Agder kollektivtrafikk og Jernbanedirektoratet inviteres inn i styringsgruppa som observatører med talerett. Styringsgruppa konstituerer seg selv. Prosjektleder fra fylkeskommunen er sekretær for styringsgruppa og innkaller til møter og skriver referat.

Styringsgruppa kan vedta å utvide organiseringen av ATP-samarbeidet dersom aktiviteten øker. Dette kan innebære å opprette et administrativt råd med representasjon fra ledelsen hos partene, referansegruppe og/eller ulike arbeidsgrupper.

### **Mandat**

Styringsgruppa har det overordnede ansvaret for oppgavene som er beskrevet i denne avtalen, herunder:

- Gi anbefaling i saker som skal fremmes til behandling hos hver av de respektive partene.
- Være en motor for arbeidet og sikre bredest mulig politisk og samfunnsmessig forankring.

Deltakerne i styringsgruppen har et særlig ansvar for forankring i egen organisasjon.

Møtehyppighet: 2-4 møter per år. Styringsgruppens arbeid legges opp slik at det sikres bred politisk forankring, herunder tilrettelegger for at saker kan drøftes i partenes egne utvalg i forkant av møtene i styringsgruppen.

### **Administrativ arbeidsgruppe**

Det opprettes en administrativ gruppe med deltakere fra alle parter. Deltakere i gruppa oppnevnes av egen organisasjon.

### **Mandat**

- Forberede saker til styringsgruppen.
- Vurdere viktige faglige problemstillinger som omfattes av samarbeidet.
- Arrangere dialog- og kunnskapssamlinger.
- Sikre kobling til sykkelbyarbeidet.

Den administrative arbeidsgruppen ivaretar sekretariatsfunksjonen i oppstarten av arbeidet. Dersom det blir høyere aktivitet i samarbeidet, vil det bli behov for å opprette et eget sekretariat som sikrer gjennomføring av tiltak. Agder fylkeskommune vil ha ansvar for sekretariatet. Deltakelse fra andre parter vil bli vurdert.

## **7. Økonomi og rapportering**

I første fase skal organisasjonen etableres, pågående prosesser skal kartlegges og koordineres og aktuelle prosjekter skal identifiseres. I denne fasen vil partene primært delta i form av egeninnsats. Partene dekker selv kostnad til egne deltakere.

Agder fylkeskommune ivaretar prosjektledelse og sekretariatsfunksjon og dekker lønnsutgifter i egen ramme. Agder fylkeskommune har i tillegg avsatt 750.000 kroner årlig i perioden 2025-2028 til arbeidet. Midlene vil brukes til å arrangere samlinger, kommunikasjonsarbeid og eventuelle mindre utredninger.

Kommunene dekker lønnsutgifter til ansatte som deltar i politisk styringsgruppe, administrativ arbeidsgruppe og evt tematiske arbeidsgrupper.

Statsetatene dekker lønnsutgifter til egne ansatte som deltar i styringsgruppe, administrativ arbeidsgruppe og evt tematiske arbeidsgrupper. Statsetatene forventes i tillegg å bidra gjennom medvirkning i dialogsamlinger som bidrar til faglig utvikling og eventuelt gjennom medfinansiering av utredninger som er relevant for egen part.

Prosjekter som identifiseres i arbeidet og som krever investeringsmidler, og hvor det ikke foreligger finansiering, må meldes inn gjennom ordinære prosesser, eksempelvis handlingsprogram for fylkesvei, NTP m.v.

Den administrative arbeidsgruppa har ansvar for å framlegge årsrapport for arbeidet. Årsrapporten skal behandles av styringsgruppa senest uke 10 påfølgende år.

## **8. Oppsigelse av avtalen**

En part kan si opp avtalen med et års varsel.

## **9. Endring av avtalen**

Hver av partene kan be om revidering av avtalen. Endring av avtalen krever tilslutning fra samtlige parter.

## **10. Avtalens varighet**

Avtalens varighet følger varighet av Nasjonal transportplan 2025-2036 med felles intensjon om forlengelse. Beslutning om forlengelse skal skje senest et år før avtalen utløper.